

KRAJ DESETLJEĆA KOSTIJU I ZGLOBOVA, POČETAK NOVOGA Izvešće sa Svjetske konferencije “Desetljeća kostiju i zglobova” Lund, 10.-11. rujna 2010.

Mišićno-koštane bolesti i stanja pogađaju stotine milijuna ljudi diljem svijeta. Za takav globalni problem potreban je i globalni pristup. Zato je predložena krovna međunarodna inicijativa koja je prerasla u glavnu organizaciju sa svrhom da koordinira i podupire borbu protiv tih bolesti i stanja - “Desetljeće kostiju i zglobova”, koje je u razdoblju od 2000. do 2010. proglasila Svjetska zdravstvena organizacija. Glavni zadaci toga međunarodnog foruma o mišićno-koštanim bolestima i stanjima su: napredna istraživanja u prevenciji, dijagnostici i liječenju, poboljšanje u dijagnosticiranju i liječenju, podizanje svijesti o njihovoj sve većem teretu za društvo te promicanje prevencije i jačanje uloge bolesnika kroz edukativne akcije. Kako bi se postigli ti ciljevi ključna je suradnja znanstvenika, profesionalaca, bolesnika i potencijalnih bolesnika, realnog sektora, sveukupne javnosti te naravno političara, odnosno onih koji određuju zdravstvenu politiku.

Više od 750 međunarodnih i nacionalnih organizacija profesionalaca, laičkih udruga i tvrtki podupire djelovanje “Desetljeća kostiju i zglobova” koje tijesno surađuje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO-om), Ujedinjenim narodima (UN-om) te provodi mnogobrojne projekte i pridonosi uvođenju standarda za skrb bolesnika s mišićno-koštanim bolestima i stanjima. Sve informacije o aktivnostima dostupne su i na web-stranici (www.bjdonline.org).

Svake se godine održava godišnja multidisciplinarna konferencija mreže nacionalnih odbora “Desetlje-

ća kostiju i zglobova”, što je prigoda za razmjenu iskustava o projektima, inicijativama i drugim aktivnostima u pojedinim zemljama, a posebnost je međunarodni seminar za promicanje i zagovaranje bolesnika. Također se predstavljaju godišnja izvješća o aktivnostima nacionalnih mreža. Ove je godine konferencija održana u Lundu u Švedskoj, od 10. do 11. rujna 2010., i to u istoj zgradi (hotelu) gdje je održan i prvi inicijativni sastanak, danas daleke 1998. Bio sam na konferenciji kao predstavnik našeg Nacionalnog odbora “Desetljeća kostiju i zglobova”, a kao predstavnik bolesnika iz naše zemlje bio je nazočan Nenad Horvat, predsjednik udruge bolesnika na biološkoj terapiji “Remisija”. Na skupu su bili predstavnici 70-tak zemalja te vrhunski stručnjaci za bolesti kostiju i zglobova, predstavnici Svjetske zdravstvene organizacije, Nacionalnog instituta za zdravlje (SAD-a), ministri i ostali kreatori zdravstvene politike, predstavnici medicinskih časopisa itd. Kako se ove godine radilo o posljednjoj godini službeno proglašenog “Desetljeća kostiju i zglobova”, bila je to prigoda za analizu postignutoga, ali što je još važnije za svojevrsni pogled unaprijed, odnosno za strategiju daljnjeg djelovanja “Desetljeća”.

Zadaca organizacije “Desetljeće kostiju i zglobova” u sljedećem desetgodišnjem razdoblju definirana je kao smanjenje tereta i troškova mišićno-koštanih bolesti i poremećaja na razini pojedinca i društva te promicanje mišićno-koštanog zdravlja i istraživačkog rada, kroz viziju koja se temelji na želji da se postignu visoki

standardi i konzistentna dostupnost prevencije, liječenja i sveukupne skrbi za te bolesnike, a sve kako bi se poboljšala kvaliteta života onima s tom bolešću ili rizikom za razvoj tih bolesti i stanja. Liječenje i prevencija mišićno-koštanih bolesti i poremećaja te ozljeda morala bi biti među glavnim brigama za zdravlje pojedinca i nacije, u svijesti, aktivnostima i financiranju međunarodnih zdravstvenih agencija, vlada, nevladinih organizacija, medicinske i istraživačke zajednice, financijera, medija i sveukupne javnosti.

Koje su glavne ciljne skupine/organizacije/institucije/ kojima se obraća “Desetljeće”? To su Svjetska zdravstvena organizacija, Ujedinjeni narodi, regionalni čimbenici zdravstvene politike (primjerice, u EU), kreatori nacionalne zdravstvene politike, te nespecijalisti koji pružaju profesionalnu zdravstvenu skrb. Oni koji ih mogu na određeni način potaknuti su stručne, znanstvene organizacije i udruge bolesnika, a sve se to može ostvariti samo uz potporu spoznora i partnera te naravno, javnosti. Prioriteti su napredno mišićno-koštano zdravlje i istraživanje usmjereno na zglobne bolesti (primjerice, reumatoidni artritis, osteoartritis), spinalna stanja i križbolju, osteoporozu i druge bolesti kostiju, traume te mišićno-koštane bolesti i stanja djece. Sve se to mora temeljiti na bazičnim i primijenjenim istraživanjima. Aktivnosti u sljedećem desetgodišnjem razdoblju bit će grupirane oko osam glavnih programa koji će se provoditi posredstvom Međunarodnoga savjeta za koordinaciju, nacionalne mreže, organizacija i pojedinaca koje ih podržavaju, uz potporu “Desetljeća kostiju i zglobova”. Ti programi su: 1. podizanje svijesti javnosti i onih koji osmišljavaju politiku o težini mišićno-koštanih stanja i što se može postići primjenom učinkovite prevencije i liječenja; 2. razvoj mreže na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini; 3. povećanje znanja o patnjama bolesnika i troškovima društva zbog mišićno-koštanih poremećaja; 4. poticanje bolesnika da im skrb o vlastitu zdravlje bude prioritet; 5. poboljšanje dostupnosti prevencije i terapije povoljnog odnosa troškova u odnosu prema učinkovitosti; 6. više istraživanja koja unaprjeđuju razumijevanje mišićno-koštanih poremećaja, njihove prevencije i liječenja; 7. osiguranje pristupa informacijama koje podupiru ciljeve organizacije “De-

setljeće kostiju i zglobova”; 8. razvoj globalne organizacije koja će moći provesti misiju, zadatke i programe iz Strateškog akcijskog plana od 2010. do 2020.

Prvenstvo prijedloga ovisit će o tome unaprjeđuje li misiju “Desetljeća” i postoje li dobri izvori financiranja. Neke će aktivnosti preuzeti samo “Desetljeće”, ali mnoge će provoditi organizacije, udruge i nacionalne mreže uz njegovu potporu. “Desetljeće kostiju i zglobova” ima kredibilitet, partnerstvo, jedinstvo, globalni pristup, mogućnost uključivanja svih zainteresiranih te strategiju i dokaze za obavljanje postavljenih zadaća.

Gdje je u svemu tome Hrvatska? Na konferenciji je s pohvalama prihvaćeno izvješće akademika Marka Pećine o radu našega Nacionalnog odbora u razdoblju od 2004. do 2010. u kojem je, između ostaloga, istaknut osnutak Modula mišićno-koštanih bolesti na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, istraživanja o cijeljenju kostiju i hrskavice, istraživanja u području reumatologije, organizacija visoko-kvalitetnih stručnih i znanstvenih skupova, uključujući i one u povodu Svjetskoga dana artritisa (12. listopada), kralježnice (16. listopada), traume (17. listopada) i osteoporoze (20. listopada), zatim mnogobrojne aktivnosti kako bi se podignula svijest o važnosti mišićno-koštanih bolesti i poremećaja (uključujući aktivnosti udruga građana), održavanje posebne sjednice Odbora za zdravstvo i socijalnu skrb Hrvatskoga sabora koja je rezultirala važnim strateškim zaključcima, a kojom prigodom je objavljena “Povelja rada za bolesnike s mišićno-koštanim bolestima” itd.

Čekaju nas mnogi zadaci usklađeni s glavnim zajedničkim ciljevima organizacije “Desetljeće kostiju i zglobova”. Konkretno to su stvaranje smjernica za bolesnike s mišićno-koštanim bolestima i stanjima kako bi sami preuzeli više odgovornosti za svoje zdravlje i što uspješnije se liječili, poboljšanja u prevenciji, postavljanje rane dijagnoze, dostupnost terapijskih mogućnosti (posebice biološke terapije), podizanje svijesti političara, medija i javnosti za razumijevanje mišićno-koštanih bolesti i stanja te više sredstava za istraživanja. Zahvaljujući planovima koje ćemo tek prihvatiti, nadamo se da ćemo sve te ciljeve uspjeti i ostvariti.

Dakle, nakon “Desetljeća kostiju i zglobova” idemo dalje u novo desetljeće.